

การศึกษาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครู
ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลพทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรสงคราม

Education and Development Guidelines for School Teachers'
Learning Resources Management in the Lomthuan Group
Under the Samutsongkhram primary service area office

ชญารัตน์ มุลประเสริฐ*, สมกุล ถาวรกิจ**

Tanyarut Moonprasirt*, Somkul Tharwonkit**

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Educational Administration, Faculty of School of General Education

Siam Technology College

Received: April 7, 2022 Revised: February 14, 2024 Accepted: March 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลพทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 4 ชั้น 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลพทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 5 ด้าน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารโรงเรียนและครูในกลุ่มเครือข่ายลพทวน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน และครูจำนวน 103 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลพทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า ชั้นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินงานระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือชั้นการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ส่วนชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือชั้นการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลพทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ในด้านสร้างความรู้ความเข้าใจ ด้านการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ด้านการจัดทำแผนไปสู่การปฏิบัติ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานในโรงเรียนของตนเองทุกด้าน ส่วนด้านการสนับสนุนงบประมาณจะมีโรงเรียน วัด โรงธรรม มิตรภาพที่ 70 โรงเรียนวัดคูสนามจันทร์ โรงเรียนวัดปากกลัด โรงเรียนวัดจันทร์เจริญสุข มีหน่วยงานส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ส่วนโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม โรงเรียนวัดช่องลม ไม่มี

งบประมาณส่วนกลางมาช่วย การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผนให้รอบคอบและให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ควรจัดทำระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในกลุ่มสาระให้เพียงพอโรงเรียนควรมีการกำหนดบุคลากรและกรรมการรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้โรงเรียนควรมีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้หน่วยงานส่วนกลางควรมีงบประมาณและสนับสนุนทางโรงเรียนอย่างเพียงพอ จึงจะทำให้ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการบริหาร, การบริหารจัดการแหล่งโรงเรียน, กลุ่มเครือข่าย, เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the management of learning resources of teachers in schools of the Lom Thuan Network under the Samut Songkhram Primary Education Service Area Office, which has 4 steps; 2) to study the guidelines for the development of school site management. There were 5 aspects of knowledge of teachers in the Lom Thuan Network School under the Samut Songkhram Primary Education Service Area Office. This research is a quantitative and qualitative research. The samples used in this research were school administrators and teachers in the LomTuan network group. The number of school administrators was 7 and teachers were 103. The researcher determined the sample size from the opening of the ready-made tables of Krejcie & Morgan. Simple random sampling was used to determine the proportions of each school. The research instruments were a 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of 0.86 and an interview form for the development of learning resources management. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and content analysis

The results of the research were as follows: 1) The management of learning resources of teachers in schools under the Lom Thuan Network under the Samut Songkhram Primary Education Service Area Office. Overall, the operations were at a high level, the average. Considering each step, it was found that the learning resource development and improvement stage had a high level of operation. The highest mean, followed by the implementation stage of using learning resources with an average, while the step with the lowest mean was the learning resource management planning stage, with an average and 2) guidelines for development of learning resource management for teachers in schools under the Lom Thuan Network under the Samut Songkhram Primary Education Service Area Office. Knowledge building Clear policy formulation in making plans into action Encouraging people to participate in planning All school administrators have their own school operations in every aspect. As for budget support, some schools have

budgets to support them. But some schools do not have the budget to support them. resulting in lack of opportunities for improvement and development Successful management of learning resources Executives should therefore plan carefully and involve all sectors in planning and management. A system for collecting information should be established in planning the use of learning resources for use in sufficient subject groups for schools. Personnel and directors should be responsible for learning resources. Schools should provide advice and counseling services on how to use learning resources. There should be a guideline for revising and developing learning resources for central agencies. There should be enough budget and support for the school to make it effective. and maximize benefits to students

Keywords: Guidelines for the development, School Resources Management, Network Group, Samut Songkhram Primary Education Area

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับแหล่งเรียนรู้ในมาตรฐานที่ 16 ว่าสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มี3 ตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ซึ่งได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 16 .1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีอาคารสถานที่เหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่ 16.4 มีห้องเรียนห้องปฏิบัติการห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี ตัวบ่งชี้ที่16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และในมาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มี2 ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ในท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544 : 16)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พุทธศักราช 2552-2561) ระบุว่า สถานศึกษา ทุกระดับต้องพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนา แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตาม อรรถาธิบาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงเป็นบทบาทและหน้าที่ ของผู้บริหารตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่า ในการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูป ธรรม เพราะแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน เป็นปัจจัยที่สำคัญให้ผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการ ที่สำคัญสำหรับการศึกษาในยุคปัจจุบัน และแหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิด ความกระตือรือร้น และต้องการเข้าไปใช้บริการ เพื่อให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ ที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลาง เพื่อความเป็นไทยเป็นพลเมือง ของชาติและให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำ สารของ

หลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม ดังนั้นจึงทำให้สถานศึกษาต้องจัดทำ สารของหลักสูตรและต้องบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง และบุคลากรใน สถานศึกษาต้องร่วมกันสร้างหลักสูตรของตนเองที่เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา จากการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกที่จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งแหล่งการเรียนรู้ไม่ได้จัดอยู่เฉพาะในห้องเรียน หรือในสถานศึกษาเท่านั้นแต่รวมถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาจะต้องพิจารณาใช้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544 : 3)

หลักการจัดแหล่งเรียนรู้ ต้องมีวัตถุประสงค์เป้าหมายและขอบเขตที่ชัดเจน โรงเรียนต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นงานหนึ่งของวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังนั้นการใช้กระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้จึงใช้เช่นเดียวกับกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนในการบริหาร คือ การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล การพัฒนาปรับปรุง การบริหารการจัดการและพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงสุด การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้น จึงถือได้ว่าเป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาและจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดห้องปฏิบัติการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนตลอดจนการจัดบริการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประกอบการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รู้จักคิด ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมมีความเข้าใจบทเรียนดีขึ้นและมีความสุขสนุกสนานมีความสุขในการเรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2556 : 25) โดยถือเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษา และเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการจัดการความรู้ จึงต้องปรับบทบาทให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ สังคมรอบตัว และสังคมโลก โดยเฉพาะพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นหลักการว่า ส่วนราชการ ต้องมีการพัฒนาความรู้ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงต้องพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ด้วยการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม นำแนวทางการบริหารเพื่อไปจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน พัฒนาการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายของการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินงานวิจัย

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิง ปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่องการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 7 คน และครูในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 147 คน (ที่มา: ฝ่ายบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม)

1.2 ตัวอย่าง (เชิงปริมาณ)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 103 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูป Krejcie & Morgan (1970 : 607-610) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน

1.3 ตัวอย่าง (เชิงคุณภาพ)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 7 คน ที่มีประสบการณ์การบริหารงานมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม 7 คน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครู และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย
ลมหวน ซึ่งมีจำนวน 4 ขั้นตอน ขั้นตอนละ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ

2 แบบสัมภาษณ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม มี 2 ส่วน

ส่วน ที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้คำสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คือแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

สำหรับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ได้ค่า IOC อยู่ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททาสสงคราม

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปฝากไว้กับเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน
จำนวน 103 ชุด และรับคืนด้วยตัวเองจำนวน 103 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททาสสงคราม

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเองได้เพียง 2 ชุด ส่วนที่เหลือ
ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ เพราะอยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด -19

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในกลุ่ม
เครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททาสสงคราม มี 2 ขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่มีการให้คะแนนการปฏิบัติที่สมบูรณ์แล้วมาลงรหัสในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของ
โรงเรียนโดยใช้ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม นำเสนอในรูปแบบตาราง
ประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยรวม

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยรวม	ระดับการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ขั้นการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.96	0.91	มาก	4
2. ขั้นการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	4.03	0.89	มาก	2
3. ขั้นการประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.00	0.89	มาก	3
4. ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้	4.11	0.83	มาก	1
รวม	4.01	0.88	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกชั้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาคือขั้นการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03$) และขั้นการประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือขั้นการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.96$) ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม มีการนำแนวทาง ทั้ง 5 ด้าน ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินงานมาใช้ในโรงเรียนสูงสุด รองลงมาคือด้านการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมี ส่วนด้านที่ต่ำที่สุดคือหน่วยงานส่วนกลางมีการสนับสนุนงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกชั้น ชั้นที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ขั้นการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และขั้นการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้

เป็นปัจจัยหลักที่ทุกโรงเรียนมองเห็นความสำคัญและเป็นสิ่งที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนต้องใส่ใจและพัฒนา เพื่อที่จะเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ให้เด็กต่อไป

1.1 ขั้นการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะโรงเรียน ได้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้รวมทั้ง มีการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน กับทุกสายชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 14) ที่ได้เสนอแนวทาง การบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ดี โดยมีระบบวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบความพร้อมในการพัฒนาและการปรับปรุง เพื่อบริหารแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในด้านของ การวางแผนมีขั้นตอน เช่น การตั้งคณะกรรมการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้กำหนด ยุทธศาสตร์วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย จัดประชุมบุคลากร เพื่อสร้างความตระหนักและร่วมกันวางแผน จัดทำแผนงาน โครงการและกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัดแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กัลยากร น้อยพญา (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุน การจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านทุ่งพร้าว อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงาน การใช้แหล่งเรียนรู้ตามความเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอนในภาพรวมมีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้การมี ส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านการ วางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่การตรวจสอบ (Check) และด้านการปฏิบัติการแก้ไข (Act) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการลงมือปฏิบัติ (Do) ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจรา วงศ์ธิดา (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนบ้านแม่โถ อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแหล่งเรียนรู้ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาและมีสภาพดี ประกอบ ด้วย ห้องปฏิบัติการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุดโรงเรียน ส่วนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัด การศึกษาภายนอกโรงเรียนประกอบด้วยแหล่ง เรียนรู้ประเภทบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ และ กิจกรรม ส่วนในการบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้ในการจัดการศึกษา ด้านการวางแผน การดำเนินการ การ ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุง การจัดการแหล่งเรียนรู้ มีสภาพความสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ

1.2 ขั้นการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนการ ดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทุกแห่งจะต้องดำเนินงานให้ สอดคล้องนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ในมาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองได้ และถือ ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ยังกำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน ดังนั้น โรงเรียน

จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิ์ เสียงบุญ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองบัวคู อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถ ดำเนินการตามแผนดำเนินการพัฒนา เกิดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 4 ฐาน คือ ฐานห้องสมุด ฐานห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ฐานสวนป่านานาพันธุ์ และฐานสวนเกษตรพอเพียง และมีบรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้นเป็นที่ชื่นชมของผู้มาเยี่ยมชมครู นักเรียนได้ใช้ประโยชน์จาก แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้นักวิจัยสมพร พิระวงศ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาศึกษาชั้นพื้นฐานในตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การจัดแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในตำบลโป่งงาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าได้พัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้บุคลากรไป ทดสอบศึกษาดูงาน ใช้งบประมาณจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน จัดทำแนวทางรองรับงบประมาณ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ ได้จัดหาเครื่องมือ สื่อเทคโนโลยีทันสมัย ดูแลวัสดุอุปกรณ์ให้ใช้งานได้และวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะผู้ตอบ แบบสอบถามครึ่งหนึ่งเห็นว่าบุคลากรมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการภาระงาน แต่มีส่วนน้อยเห็นว่าควร จัดหางบประมาณสนับสนุนอย่างพอเพียงและให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ

1.3 ขั้นการประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีวิธีการและเครื่องมือในการนิเทศติดตามที่เหมาะสมและหลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการนิเทศติดตามและติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยากร น้อยพญา (2556) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านทุ่งพร้าว อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงาน การใช้แหล่งเรียนรู้ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในภาพรวมมีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านการวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่การตรวจสอบ (Check) และด้านการปฏิบัติการแก้ไข (Act) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการลงมือปฏิบัติ (Do) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารใช้แหล่งเรียนรู้พบว่า โรงเรียนไม่มีการ วางแผน กำหนดนโยบายและเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจไม่ชัดเจนและไม่ตรงกัน งบประมาณไม่เพียงพอหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ติดตามและประเมินผล รวมทั้งกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลวิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการใช้แหล่งเรียนรู้ สรุปรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสิ้นการดำเนินการ ประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง

1.4 ขั้นการปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติในภาพรวมระดับมาก ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ ภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทุกโรงเรียนเห็นความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้เพื่อที่จะใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เด็กได้ศึกษาเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาให้เด็กมีความรู้และเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร รักษ์กำเหนิด (2556) กล่าวถึง การพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้ว ภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็คือ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งมีหลายช่องทาง เพียงแต่การดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ยังเป็นไปโดยไม่เป็นระบบ และกระบวนการที่ชัดเจน แหล่งเรียนรู้บางแห่งจึงไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติก็ถูกกลืนเลย ไม่ได้เข้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้นำการดำเนินการ ส่วนด้านการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีค่าน้อยที่สุด อาจเป็น เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าด้านการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค ได้แก่ แหล่งเรียนรู้มีปริมาณจำกัด ไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน การใช้ และการติดตามผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง และขาดงบประมาณ ในการสนับสนุน หรือพัฒนาทำให้แหล่งเรียนรู้มีวัสดุและอุปกรณ์ เพียงพอ ความต้องการ ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีความทันสมัย พัฒนาการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนโครงการและเพียงพอ ได้แก่ พัฒนาการจัดการ และการกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ด้านบุคลากรและการใช้บริการ ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้มีภาระงานอื่นต้องรับผิดชอบ และครูผู้รับผิดชอบ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ

2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม มีการนำแนวทางทั้ง 5 ด้าน ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินงานมาใช้ในโรงเรียนสูงสุด รองลงมาคือด้านการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมี ส่วนด้านที่ต่ำที่สุดคือหน่วยงานส่วนกลางมีการสนับสนุนงบประมาณ ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินงานมาใช้ในโรงเรียนสูงสุด มีความถี่ เท่ากับ 14 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทุกโรงเรียนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่จะให้เด็กศึกษาเรียนรู้

2.2 ด้านการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมีความถี่เท่ากับ 12 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนการเห็นความสำคัญของการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเพื่อที่จะใช้กำหนดนโยบายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก มีการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจนมีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน

2.3 ด้านการจัดทำแผนในระดับพื้นที่ มีค่าความถี่ เท่ากับ 10 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบางโรงเรียนเห็นความสำคัญ มีการจัดทำแผนในระดับพื้นที่ มีการสำรวจพื้นที่ก่อนจะพาเด็กทัศนศึกษา

2.4 ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าความถี่ เท่ากับ 10 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เกิดประโยชน์

2.5 ด้านหน่วยงานส่วนกลางมีการสนับสนุนงบประมาณ มีความถี่ต่ำสุด เท่ากับ 8 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนบางโรงเรียนมีขนาดใหญ่ มีงบที่เข้ามาไม่ถึงถึงและอาจกระจายไปใช้บริหารด้านอื่นหรือบางโรงเรียนอาจจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางเข้ามาไม่ถึง บางโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กแต่มีงบจากหน่วยงานส่วนกลางมีงบสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรมีการวางแผนให้รอบคอบและให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ควรจัดทำระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในกลุ่มสาระให้เพียงพอในแต่ละกลุ่ม ควรมีการกำหนดบุคลากรและกรรมการรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้มีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ และโรงเรียนควรมีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้คำแนะนำการประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ และการจัดให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา การทำให้สภาพแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการประชุมชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และมีเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามที่เหมาะสมและหลากหลาย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ มีแผนการกำกับ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสอดคล้องกับการท้องถิ่นตามสภาพจริง

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา น้อยพญา. (2552). การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งพร้าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- กัญวรา วงศ์ธิดา. (2553). รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแม่ไผ่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประยูร รัช กำนะเหน็ด. (2557). แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้. เข้าถึงได้จาก www.gotoknow.org/posts/341902
- พรรณี เสี่ยงบุญ. (2555). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองบัวคู อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ศูนย์หนังสือ: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2558). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- สมพร พิรวงศ์. (2551). การจัดแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement.